

CONCLUZIILE ȘI RECOMANDĂRILE KEYCONET PENTRU CONSOLIDAREA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR CHEIE ÎN POLITICI ȘI PRACTICĂ

REZUMAT

INTRODUCERE

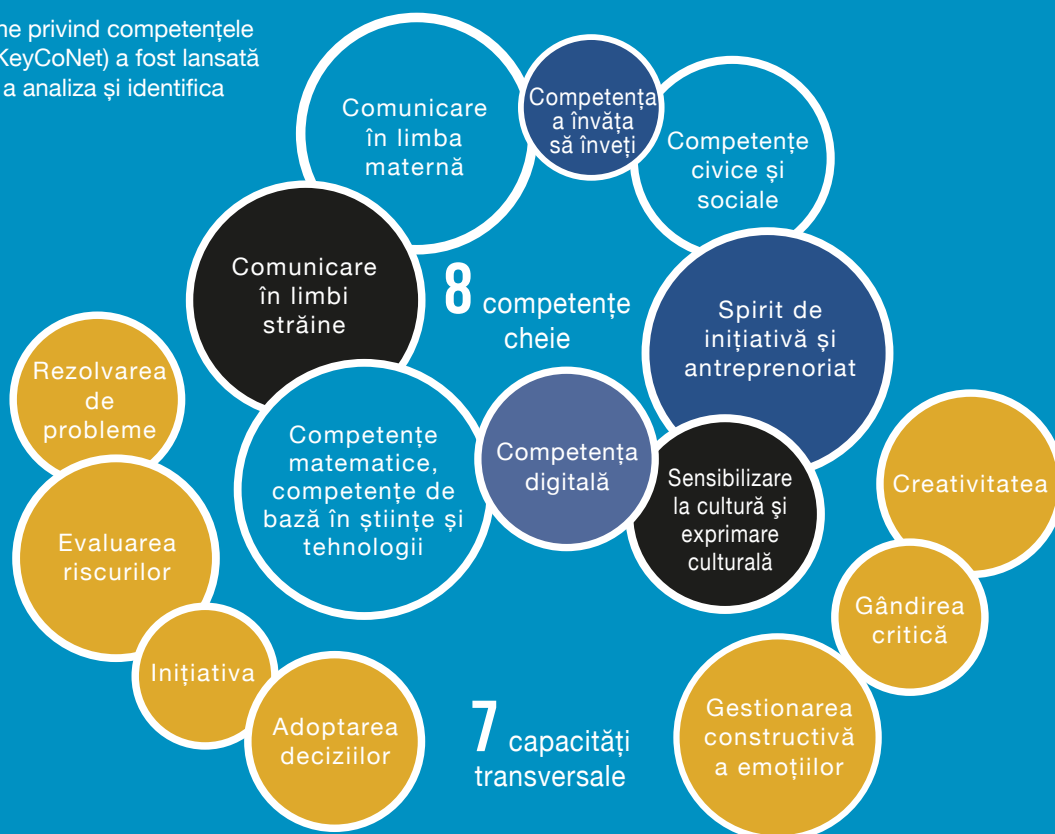
Cadrul european de referință privind competențele cheie a fost definit în Recomandările privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții¹, adoptate de Consiliul și Parlamentul European în decembrie 2006. Cadrul identifică opt competențe cheie și diferite teme transversale – care combină cunoștințe, capacități și atitudini – considerate necesare pentru împlinire și dezvoltare personală, cetățenie activă, incluziune socială și angajare în secolul XXI.

Cadrul privind competențele cheie, prin accentul pe aplicarea cunoștințelor în situații reale de viață, ilustrează o distanțare semnificativă de abordările „tradiționale” bazate pe conținut, în care disciplinele de studiu erau predate și evaluate separat. Aceste modificări profunde în practica la clasă necesită politici cuprinzătoare și coerente la nivel național, regional, local și școlar, investiții în resurse umane, materiale și mijloace de sprijin, dar și timp pentru ca profesorii să-și schimbe mentalitatea și să dezvolte noi abordări și practici pedagogice. Comisia Europeană are un rol cheie în susținerea procesului de schimbare și, de asemenea, în promovarea schimbului de experiență pe plan internațional.

Rețeaua de politici europene privind competențele cheie în educația școlară (KeyCoNet) a fost lansată în anul 2012, cu scopul de a analiza și identifica

strategiile emergente în implementarea competențelor cheie în sistemele educaționale din întreaga Europă și de a formula recomandări pentru consolidarea politicii și practicii în contextele diferitelor țări. Presentul document este sinteza raportului care prezintă recomandările finale ale acestei rețele. Raportul este conceput pe baza datelor colectate prin analiza literaturii de specialitate, descrieri de ansamblu la nivel de țară, studii de caz, schimburi de experiență, sesiuni naționale de consultări ale experților și, de asemenea, printr-o consultare publică internațională on-line, care a cules reacțiile factorilor interesați din domeniul educației.

Acest raport oferă o prezentare succintă a abordării privind competențele cheie și a implicațiilor acestora în predare, învățare și evaluare, o expunere a stării actuale privind politicile și implementarea, recomandări pentru aprofundarea și susținerea educației bazate pe competențe, acolo unde s-au realizat deja progrese, dar și pentru extinderea reformelor privind competențele cheie în diferite contexte naționale și locale. De asemenea, raportul include recomandări pentru nivelul european.

Autori: Janet Looney, Alain Michel (European Institute of Education and Social Policy)

Editor: Caroline Kearney (European Schoolnet)

Editură: European Schoolnet, Rue de Trèves 61, B-1040 Bruxelles

www.europeanschoolnet.org

Data publicării: noiembrie 2014

Această lucrare este sub licență neadaptată Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>)

¹ Recomandările Parlamentului European și ale Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2006/962/CE), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 30.12.2006.

CADRELE POLITICILOR

Deși nici o țară nu a realizat o trecere completă la o educație bazată pe competențe, mai multe dintre țările partenere KeyCoNet au înregistrat progrese semnificative, prin strategii care au inclus:

- **Cadre juridice pentru competențele cheie** – Legile, decretele sau ordinele speciale au forța de a asigura o vizibilitate ridicată competențelor cheie și oferă sprijin în obținerea de claritate în ceea ce privește prioritățile guvernamentale în domeniul învățământului.
- **Noi cadre curriculare bazate pe competențe** – Cele mai multe țări au specificat competențele cheie într-un cadru de referință cross-curricular, în timp ce celelalte au adăugat competențele cheie în ariile specifice din programele școlare existente. Abordările diferite reflectă ideile politice prevalente privind educația, dar și tradițiile îndelungate din domeniul învățământului.
- **Parteneriate noi și inovatoare, proiecte pilot** – Ministerele naționale, fundațiile private, asociațiile și grupurile nonprofit au lansat o serie de proiecte și inițiative inovatoare pentru a testa noi metode de predare și evaluare într-unul sau mai multe domenii ale competențelor cheie. În numeroase cazuri, colaborarea cu factorii interesați, din interiorul și din exteriorul sistemelor de învățământ, a fost vitală pentru abordările bazate pe competențe.
- **Finanțarea dedicată** – Alocarea unor fonduri în mod specific pentru conceperea de noi proiecte, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și resursele materiale necesare a fost un element esențial pentru succesul acestor inițiative. Fondul Social European a susținut dezvoltarea inițiativelor privind

competențele cheie în mai multe țări. Lipsa unor fonduri suficiente a fost menționată ca obstacol semnificativ în calea schimbării.

- **Consolidarea capacității** – Dezvoltarea profesională a fost absolut esențială pentru cadrele didactice angajate în integrarea noilor practici de predare și evaluare. Reperle orientative, instrumentele și exemplificările, dezvoltate la nivel central, au reprezentat o altă modalitate de sprijinire a cadrelor didactice în schimbarea practicii. Cadrele didactice au beneficiat de feedback referitor la practica lor. De asemenea, directorii de școală și inspectorii școlari au beneficiat de programe adecvate de dezvoltare profesională.
- **Monitorizarea și evaluarea noilor inițiative** – Fiecare inițiativă prezentată în studiile de caz KeyCoNet a inclus evaluarea implementării și a impactului. Demonstrarea unui impact pozitiv asupra predării și învățării a fost, de asemenea, un aspect important pentru susținerea inițiativelor și asigurarea finanțării.

Studiile de caz KeyCoNet și consultarea publică internațională on-line au evidențiat importanța acestor strategii în sprijinirea școlilor pentru introducerea programelor școlare care includ competențele cheie. Acestea subliniază, de asemenea, importanța școlii eficiente și școlii care s-au bucurat de succes au comunicat obiectivele reformelor privind competențele cheie și au accentuat importanța acestora în proiectul de dezvoltare, planurile de acțiune ale școlii. Acești lideri școlari au creat legături directe cu comunitatea culturală și cu mediul de afaceri. Cadrele didactice au fost implicate în fiecare etapă a procesului de schimbare și au avut oportunități de formare și de schimb de experiență.

CONSULTAREA PUBLICĂ ON-LINE KEYCONET

PROFILUL RESPONDENȚILOR

5,615 respondenți din 29 de țări, dintre care:

Deoarece această consultare nu este realizată prin eșantionare aleatorie, trebuie luată în considerare eroarea generată de „auto-selecția” respondenților. Ar trebui, de asemenea, reținut că numărul de respondenți diferă de la o țară la alta.

PROGRESELE ÎNREGISTRATE ÎN DEFINIREA ȘI INTEGRAREA COMPETENȚELOR CHEIE ÎN LINIILE DE ORIENTARE PRIVIND CURRICULUMUL NAȚIONAL

Opiniile CADRELOR DIDACTICE

86%

au afirmat că competențele cheie sunt definite în liniile de orientare privind curriculumul național

66%

au afirmat că acestea sunt, de asemenea, integrate în liniile de orientare privind curriculumul național

Opiniile DIRECTORILOR DE ȘCOALĂ

91%

au afirmat că competențele cheie sunt definite în liniile de orientare privind curriculumul național

73%

au afirmat că acestea sunt, de asemenea, integrate în liniile de orientare privind curriculumul național

ESTE NECESARĂ ÎMBUNĂTĂȚIREA COLABORĂRII ȘI COMUNICĂRII

Opiniile CADRELOR DIDACTICE

36%

consideră colaborarea și activitatea în rețelele de pe internet drept mijloace folosite pentru dezvoltare profesională

18%

au declarat că școala lor s-a angajat într-o relație de colaborare cu comunitatea mai largă pentru a facilita implementarea competențelor cheie

Opiniile ELEVILOR

65%

au afirmat că profesorii le-a explicat scopul și obiectivele competențelor cheie

Opiniile PĂRINȚILOR

21%

au declarat că au participat la discuții privind educația bazată pe competențele cheie

REZULTATELE CONSULTĂRII PUBLICE INTERNAȚIONALE ON-LINE

Peste 5 600 de persoane din 29 de țări² au răspuns la consultarea publică internațională on-line, dintre care 3 451 cadre didactice, 468 directori de școală, 768 elevi, 652 părinți și 276 reprezentanți ai altor factori interesați (incluzând, de exemplu, reprezentanți ai ministerelor, universităților, organizațiilor de formare profesională a cadrelor didactice, inspectoratelor școlare, organizațiilor ne-guvernamentale etc.). Deoarece această consultare nu este realizată pe baza unei eșantionări aleatorii, trebuie luată în considerare eroarea generată de „auto-selecția” respondenților. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că numărul de respondenți este inegal distribuit între țări, cu o reprezentare semnificativ mai mare în câteva țări (România, Spania, Portugalia, Polonia și Franța). Cu toate acestea, răspunsurile

relevă varietatea punctelor de vedere ale factorilor interesați și oferă date „de intrare” importante pentru politici și practică.

O majoritate semnificativă a profesorilor și directorilor de școală din cele mai multe țări confirmă că, în documentele cadru privind curriculumul național, competențele cheie sunt definite și integrate. Atât directorii de școală, cât și profesorii declară că au adoptat o serie de măsuri strategice pentru implementarea competențelor cheie în curriculumul real din școală: dezvoltarea profesională a cadrelor didactice (58%), reflectarea competențelor cheie în planurile de dezvoltare școlară (50%) și formarea în domeniul TIC (50%).

Există, de asemenea, semne de progres în privința schimbării practicilor la clasă. Elevii respondenți au afirmat că au fost utile în dobândirea competențelor cheie activitățile de predare care au integrat discuția deschisă și dialogul în clasă (65%), activitatea pe bază de proiecte (63%), învățarea prin joc (48%) și alte metode considerate mai inovatoare. Dintre elevii respondenți, 59% au declarat că toți profesorii lor au evaluat competențele cheie dobândite de elevi; 38% au răspuns că doar o parte dintre profesorii lor, nu toți, au evaluat competențele cheie.

RECOMANDĂRI

Studiile de caz și consultarea publică internațională on-line semnalează, de asemenea, arile care necesită mai mult efort pentru promovarea implementării competențelor cheie. Recomandările prezentate în continuare sugerează modalități prin care factorii de decizie și factorii interesați de la nivelul școlii pot promova reformele privind competențele cheie în viitor.

Țările se află în stadii foarte diferite în ceea ce privește integrarea competențelor cheie în programele școlare, implicarea factorilor interesați, investițiile în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și a capacității instituționale a școlii. Implementarea este, „modelată” de factori diverși: prioritățile politice actuale și prioritățile politicilor, constrângerile privind resursele, contextele istorice și instituționale. Fiecare școală în parte are modalități de lucru specifice. Prin urmare, recomandările formulate în acest material iau în considerare diversitatea contextelor, nivelurile și ritmurile diferite de progres ale țărilor, regiunilor și școlilor. Un prim set de recomandări se adresează nivelurilor național/regional și școlilor în care s-a înregistrat deja un progres semnificativ în introducerea competențelor cheie, însă în care ar trebui să se facă mai mult pentru aprofundarea și susținerea acestor reforme. Un al doilea set de recomandări vizează depășirea provocărilor cu care se confruntă extinderea reformelor și are o relevanță specială pentru sistemele de învățământ și/sau școlile aflate în stadiu timpuriu de dezvoltare.

Ambele seturi de recomandări sunt relevante pentru toate țările/regiunile și școlile. Nu se poate spune despre nici o țară că a ajuns la realizarea unei sustenabilități reale a acestor modificări recente ale politicilor și nici că a extins aceste politici în toate programele școlare sau toate nivelurile educaționale. Recomandările formulate pentru toate nivelurile (țări/regiuni și școli) se bazează pe principii generale care pot fi adaptate (mai degrabă decât replicate) în contexte foarte diferite.

Setul final de recomandări identifică strategii de nivel european pentru sprijinirea reformelor continue privind competențele cheie.

Totodată, respondenții au atras atenția și asupra unor provocări continue cu care se confruntă. Majoritatea au relevat necesitatea unei colaborări mai strânse în cadrul și în afara școlilor (doar 36 % dintre profesori au declarat folosirea colaborării față-în-față și a colaborării în cadrul rețelelor din spațiul virtual ca mijloace de dezvoltare profesională; doar 18 % dintre profesori au răspuns că școala lor este implicată într-o relație de colaborare cu o comunitate mai largă pentru a facilita implementarea competențelor cheie). Atât cadrele didactice, cât și părinții doresc îmbunătățirea colaborării între școală și familie. Aceste două categorii de factori interesați au manifestat un interes clar față de o mai bună colaborare cu liderii mediului de afaceri și ai comunității.

De asemenea, este încă loc pentru o mai bună comunicare. Dintre elevii respondenți, 65% au afirmat că profesorii lor au explicat scopul și obiectivele competențelor cheie; prin urmare, o minoritate semnificativă nu a beneficiat de aceste explicații. Doar 21% dintre părinți au răspuns că au participat la discuții privind educația bazată pe competențele cheie.

APROFUNDAREA ȘI SUSȚINEREA REFORMELOR

Țările au introdus noi politici și cadre curriculare și au asigurat sprijin pentru inițiative pilot inovatoare care testează noi abordări de predare, învățare și evaluare. În acest moment devine importantă dezvoltarea strategiilor de aprofundare și susținere a reformelor la nivel de politici și în școli.

La **NIVEL DE POLITICI**, pentru factorii de decizie la nivel național/regional, pot fi importante următoarele aspecte:

- **O mai bună clarificare a obiectivelor, aprofundarea reformelor curriculare** – Factorii interesați au indicat necesitatea unei clarități crescute printr-un vocabular mai precis referitor la competențele cheie, precum și necesitatea obiectivelor curriculare generale clare și a materialelor suport. Așteptările privind dobândirea și dezvoltarea competențelor cheie ar trebui să fie clare și stabilite la niveluri adecvate pentru elevii de vârste și niveluri de studiu diferite.

În unele cazuri, accentul a fost plasat pe introducerea competențelor cheie prin intermediul unor inițiative extra-curriculare mai degrabă decât prin intermediul curriculumului nucleu/trunchi comun. Însă factorii de decizie vor trebui să ia în considerare și abordări strategice pentru schimbare sistemică. De asemenea, programele școlare ar trebui să fie suficient de flexibile pentru a include și alte competențe, care nu sunt cuprinse în prezent în Cadrul european de referință. Reformele curriculare viitoare ar trebui să se focalizeze pe prioritățile procesului de învățare, astfel încât să permită alocarea timpului necesar unei învățări de profunzime în cadrul abordării bazate pe competențe.

- **Elaborarea unor cadre coerente de evaluare a performanțelor școlare ale elevilor și de evaluare a școlii** – Sunt necesare noi instrumente și criterii pentru a sprijini cadrele didactice în evaluarea competențelor – deopotrivă în scop sumativ și formativ. Evaluările formative, pe baza activității la clasă, pun accentul pe adresarea de întrebări de profunzime și dialoguri extinse, auto-evaluare și inter-evaluare, feedback și îndrumare pentru îmbunătățirea rezultatelor. Abordările inovatoare ale evaluării sumative, cum sunt evaluările pe bază de portofoliu sau evaluările realizate prin intermediul TIC, permit elevilor să demonstreze capacități și procese cognitive complexe. Măsurările repetate ale realizărilor școlii și performanțelor elevi, în timp, oferă o perspectivă mai adecvată asupra performanței generale.

Cadrele de evaluare a școlii se referă la auto-evaluarea unității de învățământ și inspecția școlară. Deși nu există solicitarea ca școlile să se auto-evalueze în toate țările, această abordare poate sprijini toate școlile în monitorizarea și ajustarea implementării reformelor privind competențele cheie. Inspectoratele școlare sunt structuri ce se regăsesc în toate țările. Instruirea inspectorilor școlari este necesară pentru a asigura într-o mai mare măsură faptul că evaluările realizate de către aceștia sunt alinate în mod adecvat și că pot sprijini implementarea competențelor cheie în școli.

² Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Cipru, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, Republica Cehă, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Ungaria.

- **Susținerea cadrelor didactice** – Întrucât profesorii joacă rolul cel mai important în implementarea competențelor cheie, alocarea de resurse destinate dezvoltării profesionale continue a acestora ar trebui să reprezinte o prioritate. Cadrele didactice ar trebui considerate, de asemenea, factori interesați importanți și, în consecință, ar trebui să fie implicate în formularea, monitorizarea și evaluarea reformelor politicilor educaționale, curriculare.

Formarea profesională inițială a cadrelor didactice este necesar să fie reformată pentru a se alinia cu educația bazată pe competențele cheie, dar, din diferite motive, reformele din domeniul formării profesionale a cadrelor didactice întârzie. Acest lucru ar trebui să constituie o prioritate în țările care s-au angajat la eforturi pentru aprofundarea și susținerea reformelor privind competențele cheie.

Dat fiind că tehnologiile joacă un rol din ce în ce mai semnificativ și util în educație, formarea profesorilor în ceea ce privește integrarea TIC ar trebui să vizeze atât aspectele tehnice, cât și cele pedagogice în profunzime.

- **Asigurarea oportunităților pentru crearea de rețele în spațiul virtual și colaborarea față-în-față** – Organizarea tradițională a școlilor a însemnat adeseori izolarea profesorilor în sălile lor de clasă și insuficiența oportunităților de schimb de idei și opinii. Rețelele profesorilor, on-line sau față-în-față, pot sprijini schimbul de experiență între egali și, de asemenea, pot stimula inovația.

Totodată, și colaborarea cu factorii interesați din afara sistemelor școlare este esențială pentru a asigura faptul că predarea și învățarea reflectă provocările existente în „lumea reală” și îmbină învățarea formală, non-formală și informală. Nu în ultimul rând, și colaborarea cu cercetătorii este importantă.

- **Consolidarea sprijinului politic** – Strategiile de consolidare a sprijinului politic și a sustenabilității pot include valorificarea susținerii largi asigurate de factorii interesați, printre care părinții, comunitatea culturală și mediul de afaceri, organizațiile sindicale ale cadrelor didactice. Evidențe ale impactului abordărilor privind competențele cheie asupra învățării vor fi vitale pentru a întreprinde sprijinul pentru astfel de politici.
- **Realizarea de investiții strategice** – Reformele privind competențele cheie presupun investiții semnificative în resursele umane și materiale. Oferirea de formare unui „nucleu” din categoria personal, care ulterior va împărtăși experiența dobândită celorlalți colegi, poate reprezenta un mod de utilizare inteligentă a resurselor și, de asemenea, poate consolida învățarea în cazul personalului „nucleu” format în mod direct.

Reînnoirea și, acolo unde este posibil, remodelarea facilităților școlii necesită cheltuieli substanțiale care vor trebui planificate pe termen lung. În timp ce școlile se străduiesc constant să țină pasul cu nevoile de echipamente TIC, unele țări au reușit să modereze cheltuielile prin politici de tipul „Bring Your Own Device” (BYOD) [aducerea dispozitivelor personale]. Dar, aceste politici trebuie pilotate și evaluate în diverse comunități, deoarece disponibilitatea și posibilitatea părinților de a investi în dispozitive mobile, cum sunt smartphone-urile, tabletele sau laptopurile, variază, fapt pentru care această măsură poate crea inechități în cadrul sistemului școlar.

Pentru a aprofunda și susține competențele cheie la **NIVEL DE ȘCOALĂ**, pot fi importante următoarele aspecte:

- **Asigurarea timpului necesar cadrelor didactice pentru dezvoltarea și aprofundarea practicii** – Mulți profesori sunt obișnuiți să prioritizeze predarea care se focalizează pe conținutul dintr-o singură arie disciplinară. Aceștia au nevoie de timp pentru a-și schimba percepțiile despre valoarea abordărilor bazate pe competențe. De asemenea, ei au nevoie de timp pentru a-și dezvolta propria înțelegere asupra competențelor cheie și pentru a integra noi metode, cum sunt învățarea pe bază de proiecte și evaluarea autentică. Noile modalități de relaționare cu elevii, părinții și alți factori interesați necesită, de asemenea, timp.
- **Modificarea mediilor de învățare pentru a sprijini mai bine învățarea bazată pe proiect și interdisciplinară** – Într-o anumită măsură, pot fi schimbate relativ ușor mediile de învățare din clasă pentru a susține activitatea colaborativă și cercetarea sau se poate recurge la modificarea orarelor școlare. Însă pe termen lung pot fi necesare și investiții în noile tehnologii sau remodelarea facilităților.
- **Îmbunătățirea comunicării în privința obiectivelor, pentru asigurarea unui sprijin mai larg** – Procesele participative care reunesc laolaltă principalii factori interesați (profesori, elevi, părinți, liderii ai comunității și mediul de afaceri) ar trebui să continue cu regularitate pentru a asigura susținere constantă și obținerea de feedback privind modul în care ar trebui să evolueze aceste abordări. Relaționarea prin intermediul rețelelor și colaborarea dintre profesori, dar și cu reprezentanți ai comunității locale sunt, de asemenea, vitale pentru susținerea reformelor la nivel de școală.
- **Evidențierea competențelor cheie ca prioritate în proiectul de dezvoltare a școlii, planurile de acțiune aferente** – Aceste documente ale școlii stabilesc prioritățile și intențiile, asigură evaluarea progresului pe baza unor indicatori de realizare și identifică domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri. Aceste documente ar trebui să reflecte, în egală măsură, feedbackul primit de la cadre didactice, elevi și părinți privind implementarea competențelor cheie.
- **Monitorizarea și evaluarea la nivelul școlii** – Datele calitative și cantitative privind performanțele elevilor și ale școlii vor fi utile conducerii școlii în identificarea aspectelor care funcționează bine și a acelor care necesită ajustări.

EXTINDEREA REFORMELOR

În afară de aprofundarea și susținerea practicii, țările care au făcut unele progrese ținesc, de asemenea, către extinderea reformelor la nivelul tuturor școlilor și al tuturor programelor școlare. Factorii de decizie și liderii școlari angajați în prezent în introducerea reformelor privind competențele cheie vor avea avantajul învățării din experiența inovatorilor precedenți. Dar, totodată, vor beneficia de oportunități și se vor confrunta cu provocări unice.

La **NIVEL DE POLITICI**, pot fi importante următoarele aspecte:

- **Participarea la rețele internaționale de politici** – Rețelele internaționale sunt vitale pentru „învățarea între egali” la nivel de politici și pentru constituirea bazei de evidențe privind ceea ce a funcționat, pentru cine și în ce circumstanțe. În mod inevitabil, politicile vor trebui adaptate circumstanțelor locale. De aceea, rețelele ar trebui să identifice principii comune pentru sprijinirea efectivă a eforturilor de reformă, mai degrabă decât să încerce să elaboreze o rețetă de succes.
- **Realizarea unor investiții strategice în resursele umane și materiale** – În multe cazuri, țările și regiunile care se află în prezent într-o fază incipientă a reformelor privind competențele cheie au mai puține resurse la dispoziție. Acestea vor trebui să adopte decizii strategice privind modalitățile de a profita la maximum de aceste resurse limitate pentru dezvoltarea profesională eficientă a cadrelor didactice și reformarea formării profesionale inițiale. Realizarea de investiții în modele și materiale de formare de înaltă calitate va fi, de asemenea, importantă.

Școlile aflate într-o fază de început a integrării competențelor cheie vor beneficia de oportunități și se vor confrunta cu provocări unice.

La **NIVEL DE ȘCOALĂ**, pot fi importante următoarele aspecte:

- **Promovarea schimbului de experiență între școli** – Școlile care se află într-o fază de început a implementării de noi programe școlare și/sau noi inițiative privind competențele cheie pot beneficia de experiențele școlilor care au pilotat noi abordări bazate pe competențe și pot învăța din modul în care acestea au implementat procesul de schimbare.
- **Gestionarea provocării din partea scepticilor** – În unele cazuri, este posibil ca profesorii și școlile să fi evitat adoptarea reformelor datorită scepticismului în privința valorii abordării privind competențele cheie. Conducerea acestor școli se confruntă cu provocări suplimentare. Comunicarea eficientă, incluzând oportunități pentru schimbul de opinii și feedback, va fi esențială.

RECOMANDĂRI PENTRU COMISIA EUROPEANĂ

Comisia Europeană poate adopta, de asemenea, mai multe măsuri pentru sprijinirea reformelor privind competențele cheie.

La **NIVEL EUROPEAN**, pot fi importante următoarele aspecte:

- **Sprijinirea activităților rețelelor din mediul virtual** – Activitățile de creare și menținere a rețelelor pentru dezvoltarea competențelor cheie ar trebui sprijinite, datorită faptului că aceste activități permit cross-fertilizarea și schimbul de experiență în privința implementării. Aceste schimburi pot fi construite pornind de la rețeaua de factorii interesați constituită de KeyCoNet.
- **Susținerea schimbului de experiență** – Activitățile de parteneriat școlar centrate pe dezvoltarea competențelor cheie în Europa ar putea consolida oportunitățile de „învățare între egali”.
- **Împărtășirea exemplelor de bună practică** – Exemplele din Europa și din lume ar trebui să se bazeze pe un set de criterii clare privind buna practică. Acest aspect este important pentru fiecare dintre cele opt competențe cheie, dar ar trebui acordată o atenție specială și buneii practici în predarea și evaluarea capacităților transversale, deoarece acesta este un domeniu în care profesorii dispun de mai puțină formare și experiență, dar și de mai puține instrumente. Comisia poate propune materiale video cuprinzând exemple de activități de predare și evaluare eficace pe website-ul propriu, împreună cu instrumente de sprijin care pot fi adaptate unor contexte diferite. Disponibilitatea acestora ar trebui comunicată la scală largă.
- **Monitorizarea progresului în timp** – Deoarece competențele cheie reprezintă o schimbare fundamentală și profundă în politica și practica educațională, va fi important de monitorizat progresul realizat în procesul de implementare de-a lungul timpului. Aceasta poate presupune sondaje de opinie internaționale în rândul factorilor interesați (de exemplu, la intervale de trei până la cinci ani) și/sau studii privind aspecte specifice ale implementării, cum ar fi schimbările realizate în domeniul formării profesionale inițiale a cadrelor didactice. Aceste studii pot fi realizate valorificând activitatea inițială a rețelei KeyCoNet de „cartografiere” a politicilor și practicilor privind competențele cheie în Europa.
- **Planificarea pentru cerințe ulterioare** – Politica europeană referitoare la reformele privind competențele cheie aflate în desfășurare ar trebui plasată într-o perspectivă anticipatorie, bazată pe analiza a cât de bine sunt pregătiți elevii prin competențele actuale și identificarea de provocări și cerințe viitoare.

PARTENERII KEYCONET

www.bmukk.gv.at

<http://www.ond.vlaanderen.be/wegwijs/AKOva>

<http://www.education.gouv.fr/>

<http://www.juntadeandalucia.es/>

<http://www.ncca.ie/>

<http://www.eitsa.ee/en/>

<http://ife.ens-lyon.fr/ife>

<http://www.eiesp.org>

www.uned.es

<http://www.ie.uminho.pt/>

<http://www.ie.ul.pt>

<http://www.uv.uio.no/pfi/english/>

<http://www.cicero.fi>

<http://www.ja-ye.eu>

<https://www.jyu.fi/en/>

education.gov.mt

KeyCoNet numără peste o sută de **membri asociați**, care reprezintă factorii interesați din domeniul educației din Europa.

KEYCoNET
Key Competence Network on School Education

www.keyconet.eun.org

#Keyconet

Key Competence Network on School Education - KeyCoNet

Proiectul KeyCoNet a fost finanțat cu sprijinul Programului de învățare pe tot parcursul vieții adoptat de Comisia Europeană. Răspunderea acestui material aparține exclusiv autorilor; Comisia își declină responsabilitatea pentru modul de utilizare a informațiilor conținute în cadrul acestuia.